

Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaava

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa koskevan palautteen yhteenveto ja vastineet 3.6.2016

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut julkisesti nähtävillä 26.1.–26.2.2016.

Käsittely: Maakuntahallitus 13.6.2016

JÄSENKUNTIEN LAUSUNNOT	VASTINEET LAUSUNTOIHIN
<p>Alavieskan kunta (16.2.2016), Kempeleen kunta (9.2.2016), Käsämäen kunta (24.2.2016), Lumijoen kunta (15.2.2016), Nivalan kaupunki (18.2.2016,) Pudasjärven kaupunki (25.2.2016), Pyhäjärven kaupunki (19.2.2016), Raahen kaupunki (14.3.2016), Taivalkosken kunta (18.2.2016)</p> <ul style="list-style-type: none"> Ei huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman sisällöstä tai 3. vaihemaakuntakaavojen teemoista 	-
<p>Haapajärven kaupunki, Hailuodon kunta, Merijärven kunta, Muhoksen kunta, Reisjärven kunta, Sievin kunta, Tyrnävän kunta, Vaalan kunta ja Ylivieskan kaupunki</p> <ul style="list-style-type: none"> Ei toimitettua lausuntoa. 	-
<p>Haapaveden kaupunki 26.2.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> Kaavatyössä tulee huomioida Haapaveden energiatuotantoalueet. 	Maakuntakaavan tuulivoima-alueiden päivityksiä otetaan käsittelyyn konkreettisten hankealue-esitysten ja selvitysten perusteella. 1. vaihemaakuntakaavassa vahvistettuja turvetuotantoalueita ei tässä vaiheessa käsitellä.
<p>Kalajoen kaupunki 19.2.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> Pohjavesialueiden rajauksia ja luokituksia tarkastettaessa tulee käsitellä myös pohjavesialueen rajauksen muuttaminen Kalajoen Hiekkasärkkien alueelta ja matkailukeskuksen laajentamisalueilla. Maakuntakaavassa tulee varata riittävästi kiviainesten ottoon soveltuvia alueita, jotta seudullinen tarve laadukkaan kiviaineksen saantiin voidaan turvata. Malmipotentialisten alueiden ja kaivosalueiden yhteensovittamisessa muuhun maankäyttöön tulee ottaa huomioon niiden vaikutukset muihin elinkeinoihin, erityisesti matkailuun. Kalajokilaakson alueelle laadittava Master Plan -tyyppinen maankäyttötarkastelu tulee tehdä yhteistyössä alueen kuntien kanssa. Himangan alueen maakuntakaavamerkintöjen tarkistaminen on tehtävä läheisessä yhteistyössä 	<p>Kaavan valmistelussa kiinnitetään huomiota laadukkaan kiviaineksen saannin turvaamiseen koko maakunnan alueella. Pohjavesialueiden rajauksesta ja luokituksesta vastaa Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.</p> <p>Portti-hankkeen yhteydessä laadittavassa malmipotentialisten alueen maankäyttötarkastelussa kuullaan alueen kuntia.</p> <p>Himangan alueella voimassa olevat Keski-Pohjanmaan maakuntakaavojen merkinnät tarkistetaan Kalajoen kaupungin suunnitelmat huomioon ottaen. Vaihemaakuntakaavan luonnos</p>

<p>Kalajoen kaupungin kanssa. Erityisesti tämä koskee Sautinkari-Lestijokisuu-alueita, jonka asemakaavan laadinta on tarkoitus aloittaa vuonna 2017.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuulivoima-alueiden rajaukset ja laajuudet tulee päivittää vastaamaan toteutuneita hankkeita sekä kaavaan lisätä siitä puuttuvat toteutuneet tuulivoima-alueet. Tarkistuksissa on kiinnitettävä erityistä huomiota alueiden yhteisvaikutuksiin. • Mahdollisuudet ympäristöministeriön 1. vaihemaakuntakaavasta vahvistamatta jättämän raideliikenteen yhteystarve -merkinnän Ylivieskasta Kalajoen satamaan palauttamiseksi maakuntakaavaan tulee tutkia ja tehdä sitä varten tarvittavat selvitykset. Merkintä on Kalajoen kaupungin tavoitteiden mukainen ja se on otettu huomioon Kalajoen kaupungin laatimissa kaavoissa. • Maakuntakaavaa tarkistettaessa tulee tutkia mahdollisuudet keskustatoimintojen alueen kaupan suuryksiköiden enimmäismitoitusten tarkistamiseksi ja samalla Kalajoen keskustatoimintojen alueen laajentaminen koskemaan myös valtatie 8:n merenpuolta nykyisen keskustan kohdalla: On myös selvittävä uusien seudullisten vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittumiskohteita keskustatoimintojen alueiden ulkopuolella, esimerkkinä Kalajoen matkailukeskus laajenemisalueineen valtatie 8:n molemmin puolin. Seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön koon alarajaa tulisi korottaa niin, että se on sama koko maakuntakaavan alueella lukuun ottamatta Oulun seudun yhtenäistä taajamatoimintojen aluetta, jolla korkeammat rajat voivat olla perusteltuja. 	<p>valmistellaan syksyn 2016 aikana.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan liitto laatii vaihemaakuntakaavaa varten tuulivoimaselvityksen, jonka tulosten perusteella 1. vaihemaakuntakaavan tuulivoima-alueita koskevaa ratkaisua voidaan tarkistaa. Selvityksen painopiste on tuulivoima-alueiden yhteis- ja kokonaisvaikutusten arvioinnissa. Huomioon otetaan toteutuneet ja suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet.</p> <p>Raideliikenteen yhteystarpeen varaus ei ole KaKePoLi-strategian (ylimaakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma) mukainen. Parhailaan laaditaan Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkastrategiaa, jossa asia voidaan tarkastella. Pohjois-Pohjanmaan liitto ei ole toimintasuunnitelmassa varautunut käynnistämään erillistä selvitystä yhteystarpeen tutkimiseksi.</p> <p>Taajama-alueiden merkintöjä tarkistetaan tarvittaessa kuntien yleiskaavoituksen ja muiden selvitysten perusteella. Maakuntakaavan keskustatoimintojen merkintä on kohdemerkintä, jonka laajuus määräytyy kunnan yleiskaavoituksessa. Kaupan suuryksiköitä koskevia maakuntakaavamerkintöjä tarkistetaan laadittavan kaupan palveluverkkoselvityksen päivityksen perusteella, ottaen huomioon mm. vireillä olevat kaupan sääntelyn vähentämistä koskevat lainmuutosesitykset.</p>
<p>Kuusamon kaupunki 2.3.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pyydetään huomioimaan Kuusamon yleiskaavan laatiminen kaavaehdotukseksi kevään 2016 aikana siinä esitettävine seikkoineen. • Erityisesti pyydetään lisäämään 3. vaihemaakuntakaavaan myös Kuusamon osalta yleiskaavaehdotuksen mukaiset tuulivoimavaraukset sekä huomioimaan kaivostoimintaa koskevat kaavamerkinnät ja -määräykset. 	<p>Kuusamon strategisen yleiskaavan ratkaisut ja selvitykset otetaan huomioon. Kaivostoimintaa koskevien merkintöjen pohjana käytetään mm. Portti-hankkeessa laadittavaa selvitystä.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan liitto laatii vaihemaakuntakaavaa varten tuulivoimaselvityksen, jonka tulosten perusteella 1. vaihemaakuntakaavan tuulivoima-alueita koskevaa ratkaisua voidaan tarkistaa.</p>
<p>Limingan kunta 25.2.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oulun seudun liikennejärjestelmän osalta 3.vaihemaakuntakaavassa tulee huomioida ydinvoiman rakentamisesta aiheutuva kasvava liikennemäärä valtatiellä 8. • Maakuntakaavassa on esitetty tuulivoima-alue Hirvinevan alueelle. Kunta esittää, että tuulivoima-alueita laajennettaisiin myös radan itäpuolelle käsittäen Kantoselän alueen. 	<p>Valtatie 8 on merkitty 1. vaihemaakuntakaavaan merkittävästi parannettavaksi tieksi. 3. vaihemaakuntakaavan päivityksen lähtökohta on Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma, MALPE-sopimus ja Oulun kaupunkiseudun rakennemalli 2040. Laajempaan tarkasteluun on käynnissä Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkastrategia.</p>

	<p>Pohjois-Pohjanmaan liitto laatii vaihemaakuntakaavaa varten tuulivoimaselvityksen, jonka tulosten perusteella 1. vaihemaakuntakaavan tuulivoima-alueita koskevaa ratkaisua voidaan tarkistaa. Hirvinevan alueen (Leviämaa-Ruutineva tv-1 316) toteuttamisedellytykset arvioidaan uudelleen Puolustusvoimien kielteisen tutklausunnon vuoksi. Kantoselän alueella on ollut esiselitysvaiheessa neljän voimalan hanke, jonka toteuttaminen ei edellytä maakuntakaavallista tarkastelua.</p>
<p>Oulaisten kaupunki 12.2.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaavatyössä tulee huomioida Oulaisten osalta Karahkan ja Tuulivoimayhtiö Pohjola Oy:n tuulivoimahankkeet. 	<p>Pohjois-Pohjanmaan liitto laatii vaihemaakuntakaavaa varten tuulivoimaselvityksen, jonka tulosten perusteella 1. vaihemaakuntakaavan tuulivoima-alueita koskevaa ratkaisua voidaan tarkistaa. Lausunnossa mainitut tuulivoima-alueet ovat kooltaan seudullisia (yhteensä noin 90 voimalaa), joten ne on perusteltua sisällyttää arviointiin.</p>
<p>Oulun kaupunki 25.2.2017</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oulun kaupunki toivoo, että muiden maakuntamerkintöjen päivityksissä pitäydytään vaikutuksiltaan merkittävässä seudullisissa asioissa maakuntakaavan yleispiirteisyyden, selkeyden ja ohjausvaikutuksen korostamiseksi. • Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman mukaisten merkittävien ratkaisujen esittäminen maakuntakaavassa on koko seudun kannalta tärkeää. Valmisteilla olevassa MALPE-sopimuksessa Oulun seutu on nostanut esille mm. vt 4 parantamisen, Oulusta etelään suuntautuvien ratayhteyksien jatkosuunnittelun, henkilöratapihan suunnittelun sekä tavararatapihan käyttöselvityksen. Lisäksi kaupunkialueella on merkittäviä kehittämistarpeita mm. Poikkimaantiellä ja Lentokentäntiellä. Oulun sataman uuden syväväylän ja siihen liittyvien maayhteyksien kehittäminen ovat merkittäviä koko Pohjois-Pohjanmaan kannalta. • Oulun kaupunki haluaa korostaa liikennejärjestelmän ja yhdyskuntarakenteen sitomista kiinteästi toisiinsa sekä kestävien kulkumuotojen edistämistä kaupunkialueella. • Tuulivoima-alueita koskevat tarkistustarpeet kohdistuvat Oulussa Ylikiimingin Lavakorven ja Haukiputaan Takukankaan alueille. • Takukankaan tuulivoimamerkinnän poistamista tulee tarkastella kaupungin linjauksiin perustuen. 	<p>Useimmat lausunnossa mainitut MALPE-sopimuksen kohteet/hankkeet ovat 1. vaihemaakuntakaavan mukaisia. 3. vaihemaakuntakaavan päivityksen lähtökohta on Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma, MALPE-sopimus ja Oulun kaupunkiseudun rakennemalli. Laajempaan tarkasteluna on käynnissä Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkastrategia.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan liitto laatii vaihemaakuntakaavaa varten tuulivoimaselvityksen, jonka tulosten perusteella 1. vaihemaakuntakaavan tuulivoima-alueita koskevaa ratkaisua voidaan tarkistaa.</p>
<p>Pyhäjoen kunta 1.3.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Esitetään Winda Invest Oy:n Maukarinkankaan tuulivoimapuistoaluetta, Liminkakylän pohjoispuolella otettavaksi mukaan uutena alueena 3. vaihemaakuntakaavassa. • Esitetään Smart Windpower Oy:n Puskakorvenkallion aluetta Pyhäjoen kunnan keskustassa otettavaksi uudelleen mukaan seudulliseksi tuulivoimapuistoalueeksi 3. vaihemaakuntakaavassa. 	<p>Pohjois-Pohjanmaan liitto laatii vaihemaakuntakaavaa varten tuulivoimaselvityksen, jonka tulosten perusteella 1. vaihemaakuntakaavan tuulivoima-alueita koskevaa ratkaisua voidaan tarkistaa. Lausunnossa mainitut tuulivoima-alueet ovat kooltaan seudullisia (12–14 voimalaa), joten ne on perusteltua sisällyttää arviointiin. Ko. alueiden arvioinnissa keskeinen huomioon otettava</p>

	<p>tekijä on niiden toteuttamisen yhteisvaikutukset muiden lähialueelle toteutettujen ja suunniteltujen tuulivoima-alueiden kanssa.</p>
<p>Siikajoen kunta 12.2.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaavassa käsitellään myös Siikajoen kunnan kannalta tärkeitä kokonaisuuksia kuten pohjavesi- ja kiviainesalueita ja mahdollisia päivityksiä aiempiin maakuntakaavoihin. Tuulivoima-alueita koskevat täydennykset ja tarkastukset ovat merkittäviä myös Siikajoen tuulivoimahankkeiden kannalta. Kaavan laadinnassa tulee hyödyntää myös kunnissa tehtyjä maankäytön suunnitelmia kuten kaavoituskatsauksia, yleiskaavoja ja muita laajempia hankesuunnitelmia. Vuoropuhelun kaavan laadinnan yhteydessä on oltava riittävän tiivistä. • Vesihuollon kehittämisessä tulee kaavatyössä kuulla riittävästi myös vesihuollosta vastaavia vesiyhtiöitä. • Oulun seudun liikennejärjestelmää koskevilla maakuntakaavaan valittavilla ratkaisuilla on vaikutusta myös kaupunkiseudun ulkopuolelle. Näin ollen kehittämissuunnitelmaan tulee varata sen laatimisen eri vaiheissa kannanottomahdollisuus myös kaupunkiseudun ulkopuolisille kunnille. 	<p>3. vaihemaakuntakaavan taustaselvityksenä hyödynnetään Pohjois-Pohjanmaan vesihuollon kehittämisohjelmaa vuoteen 2035. Kehittämisohjelman ohjausryhmässä on mukana jokaisesta alueen seutukunnasta vastuuhenkilöt. Vesihuollon organisaatiot lisätään 3. vaihemaakuntakaavan osallisiin.</p> <p>Vaihemaakuntakaavan päivityksen lähtökohta on Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma, MALPE-sopimus ja Oulun kaupunkiseudun rakennemalli 2040. Kunnan tavoite tulee tarkasteltua käynnissä olevan Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkastrategian välityksellä ja sen vaikutuksilla maakuntakaavoitukseen.</p>
<p>Siikalatvan kunta 18.2.2016</p> <p>Siikalatvan kunnan kannalta merkittävimpiä asioita ovat pohjavesi- ja kiviainesalueiden käsittely varsinaisessa kaavoituksessa. Kaavoituksessa tulee yhteen sovittaa pohjavesialueiden suojelu ja riittävä kiviainesten saanti rakentamiseen kohtuukustannuksilla.</p> <p>Oulun seudun liikenne- ja maankäyttöratkaisuissa tulee huomioida Oulun seutuun suoraan rajoittuvat kunnat, kuten Siikalatva, niin että tarkastellaan Oulun seudun ratkaisujen vaikutus näihin rajakuntiin.</p>	<p>Vaihemaakuntakaavan valmistelussa kiinnitetään huomiota laadukkaan kiviaineksen saannin turvaamiseen koko maakunnan alueella.</p> <p>3. vaihemaakuntakaavan päivityksen lähtökohta on Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma, MALPE-sopimus ja Oulun kaupunkiseudun rakennemalli 2040. Kunnan tavoite tulee tarkasteltua käynnissä olevan Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkastrategian välityksellä ja sen vaikutuksilla maakuntakaavoitukseen.</p>
<p>Utajärven kunta 29.2.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaa ja siihen liittyvää logistiikkaselvitystä päivitettäessä tulisi huomioida myös Utajärven kunnan alue. Utajärven ja Oulun välillä olevan työssäkäyntipendelöinnin vuoksi liikennejärjestelmäsuunnitelma olisi tarpeellista laajentaa koskemaan myös Utajärven kunnan aluetta. Toimiva liikennejärjestelmä on avainasemassa Utajärven kunnan tulevaisuuden kehittämisessä. • Henkilöjuna-liikennettä olisi mahdollista kehittää huomattavasti pelkillä aikataulu-uudistuksilla. 	<p>3. vaihemaakuntakaavan päivityksen lähtökohta on Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma, MALPE-sopimus ja Oulun kaupunkiseudun rakennemalli 2040. Kunnan tavoite tulee tarkasteltua käynnissä olevan Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkastrategian välityksellä ja sen vaikutuksilla maakuntakaavoitukseen.</p>

POHJOIS-POHJANMAAN SEUTUKUNTIEN LAUSUNNOT	VASTINEET LAUSUNTOIHIN
<p>Ylivieskan seutukuntayhdistys</p> <ul style="list-style-type: none"> Seutuhallitus toteaa, että luonnollista tai historiallista yhteyttä Kainuuseen ei Ylivieskan seutukunnasta ja sen kunnista ole, jolloin Ylivieskan seutuhallitus ei näe kovinkaan suurta merkitystä maakunnan eteläisen ylimaakunnallisen kehittämisvyöhykkeen kehittämiseksi kuin Keski-Pohjanmaan suuntaan. Toisaalta Perämerenkaari ja Meripohjola osana sitä kattaa vahvan ja kehittyvän yhteistyön Raahan ja Oulun ja Keski-Pohjanmaan suuntaan. Ylivieskan seutukunnan seutuhallitus kuitenkin pitää ehdottomaan tärkeänä maakunnan eteläosassa kiinteää yhteistyötä Centria Ylivieskan ja Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän kolmen seutukunnan (Ylivieskan, Nivalan- Haapajärven ja Haapaveden - Siikalatvan, ns. Oulun Eteläisen) alueella ja korostaa ja toistaa kantansa, ettei maakunnan eteläosan ylimaakunnallinen kehittämisvyöhykkeen kehittäminen ja panostaminen saa vaarantaa historiallista ja perinteistä Kala- ja Pyhäjokilaaksojen maakunnan eteläosan yhteistyötä. 	<p>Voimassa olevassa maakuntasuunnitelmassa esitetyn Pohjois-Pohjanmaan tavoitteellisen aluerakenteen 2040 tavoitteena ei ole vaarantaa luontaisia ja toimivia yhteistyösuuntia, päinvastoin tarkoitus on vahvistaa niitä.</p>
<p>Haapaveden-Siikalatvan seutukunta 4.3.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> Vaihemaakuntakaavan tulee mahdollistaa seudulle välttämätön elinkeinotoiminnan harjoittaminen, erityisesti kiinnitetään huomiota turvetuotannon toimintaedellytysten takaamiseen ja maa- ja kiviainesten saannin turvaamiseen. Maakunnallisesti arvokkaiksi merkittyjen kylämaisemien suojelu ei saa estää kylillä tapahtuvaa elinkeinotoimintaa ja elinkeinon kehittämistä eikä muutakaan kehittämistoimintaa. Erityisesti tämä koskee Haapavedellä Karsikkaan, Vatjusjärven ja Rytlyn kyliä. Kantatie 88 muuttamista valtatieksi on edistettävä kaikin keinoin. Tämä on välttämätöntä erityisesti Pyhännän olemassa olevan ja jatkuvasti kasvavan teollisuuden toiminnan turvaamiseksi. 	<p>Turvetuotantoalueiden periaateratkaisu on vahvistettu 1. vaihemaakuntakaavassa. Vaihekaavan valmistelussa kiinnitetään huomiota laadukkaan kiviaineksen saannin turvaamiseen koko maakunnan alueella.</p> <p>2. vaihemaakuntakaavan luonnoksessa esitetty maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden merkintä ei ole aluevarausmerkintä, vaan ilmaisee alueen erityisominaisuutta. Merkintään liittyy suunnitelmääräys, ei suojelumääräystä. Luetelluista kylistä merkintä koskee vain Vatjusjärven kylää, jonka maankäyttökysymykset on ratkaistu vuonna 2013 lain voiman saaneessa oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa. Maakunnallisia kulttuuriympäristöjä ei käsitellä 3. vaihemaakuntakaavassa.</p> <p>Liikenneviraston lausunto luokitusmuutoksesta ei tue kantatien 88 tieluokituksen muutosta valtatieksi 3. vaihemaakuntakaavassa. Teollisuuden edellyttämät kehittämistarpeet otetaan esiin tieverkon korjausvelan kohteita määriteltäessä.</p>

MUUT PYYDETYT LAUSUNNOT	
Ilmatieteen laitos (16.2.2016), Kainuun liitto (2.2.2016), Keski-Suomen liitto (1.2.2016), Pohjois-Savon liitto (9.2.2016) <ul style="list-style-type: none"> Ei huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman sisällöstä tai 3. vaihemaakuntakaavojen teemoista 	-
Keski-Pohjanmaan liitto, Lapin liitto, Bioenergia ry, Energiateollisuus ry, GTK Länsi-Suomen yksikkö, Infra Pohjoinen ry, Liikennevirasto, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi, Metsähallitus, Oulun Kauppakamari, Pohjois-Pohjanmaan museo, Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, Pro Agria Oulun maaseutukeskus, Oulun Kauppakamari, MTK- Pohjois-Suomi, MTK- Keski-Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys, Keski-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys, Kainuun lintutieteellinen yhdistys, Kainuun luonnonsuojelupiiri, Kaivosteollisuus ry, Pohjois-Suomen vesivaliokunta, Suomen ympäristökeskus <ul style="list-style-type: none"> Ei toimitettua lausuntoa. 	-
Finavia Oyj 29.2.2016 <ul style="list-style-type: none"> Finavian lentoasemat Oulussa ja Kuusamossa sijaitsevan Pohjois- Pohjanmaan maakunnassa, joten Finavia tulee pitää osallisena maakuntakaavoituksessa. Oulun lentoasemasta on osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa käytetty termiä "kauttakulkulentoasema", joka ei perustu mihinkään luokitukseen eikä kuvaa lentoaseman toiminnasta mitään erityispiirrettä. Finavia tarkistaa kaavatyön yhteydessä nimikkeen käytön. Vaihemaakuntakaavan laadinnan yhteydessä Finavia tarkistaa Oulun ja Kuusamon lentoasemien lentokonemelunnuusteiden ajantasaisuuden. 	Kansainvälinen kauttakulkulentoasema -termi esiintyy KaKePoLi-strategiassa ja Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmassa. Käsitteen sisältöä voidaan tarpeiden mukaan tarkentaa. Kuusamon ja Oulun lentoasemien melualueet on tarkoituksenmukaista täydentää ja ajanmukaistaa.
Fingrid Oyj 24.2.2016 <ul style="list-style-type: none"> Muutokset valtakunnallisissa sähköntuotanto ja -siirtokapasiteeteissa voivat aiheuttaa tarkistustarpeita Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavaan energiansiirron osalta. Em. tarpeita tulee tarkastella maakuntakaavatyön aikana yhteistyössä Fingrid Oyj:n kanssa. 	Valtakunnallisten kantaverkkoyhteyksien kehittämistarpeita mm. tuulivoimahankkeiden vuoksi tarkastellaan vaihemaakuntakaavassa yhteistyössä verkkoyhtiöiden kanssa.
Luonnonvarakeskus 26.2.2016 <ul style="list-style-type: none"> Pääministeri Juha Sipilän hallituksen tavoitteena on päivittää kansallinen energia- ja ilmastostrategia vuoden 2016 aikana. Kaavoituksen kannalta tärkeitä lähtökohtia ovat myös jo vahvistetut Suomen biotalousstrategia (2014) ja Kansallinen metsästrategia 2025 (2015), joissa tuodaan esille kaavoituksen rooli biotalouden ja metsiin perustuvien elinkeinojen toimintaedellytysten turvaajina. Ottaen huomioon metsäteollisuuden 	Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavoituksen läpileikkaavana teemana on energia ja ilmasto. Nämä on tarkoitus ottaa huomioon kaikissa vaihemaakuntakaavojen teemoissa koskien mm. luonnonvaroja, biojalostamoita, maaseutuasutusta ja logistiikkaa. Näin ollen biotalouden (sininen ja vihreä) mahdollisuudet on

<p>ja muiden luonnonvarojen hyödyntämiseen perustuvien elinkeinojen ja yritysten merkitys Pohjois-Pohjanmaan aluetaloudelle ja Suomen kansantaloudelle, Luonnonvarakeskus ehdottaa biotaloutta maakuntakaavan 3. vaiheessa tarkasteltavaksi teemaksi. Biotalous ja erityisesti siihen liittyvät hajautetut ratkaisut tarjoavat mahdollisuuksia maakunnan reuna-alueiden kehittämiseen, sillä biotalous tuo uusia tulo- ja työllisyysmahdollisuuksia erityisesti maaseudulle.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luonnonvarakeskus ehdottaa vaihtoehtoisten kaavoitusratkaisujen taloudellisten vaikutusten tarkastelua myös yritysten ja elinkeinojen sekä alue- ja kansantalouden kannalta. Erityisen tärkeitä on tarkastella tarvittavia ja mahdollisia kaavamerkintöjä sekä vaihtoehtoisten kaavoitusratkaisujen vaikutuksia luonnonvaroihin sekä niiden hyödyntämiseen perustuvien elinkeinojen ja elinkeinon harjoittajien kannalta. • Luonnonvarakeskus myös ehdottaa, että osallistumisessa ja arvioinnissa kiinnitetään huomiota kaavan tarjoamiin mahdollisuuksiin paikkaperustaiseen kehittämiseen. Paikkaperustaisessa kehittämisessä tunnistetaan elinkeinojen ja olosuhteiden monimuotoisuus ja huomioidaan paikalliset lähtökohdat ja tarpeet. Monimuotoisuuden lähtökohta on tärkeää kehittämisen juurruttamisessa osaksi paikallistaloutta. Paikkaperustainen lähestymistapa ehdottaa myös panostamista liikenneinfrastruktuuriin. Esimerkiksi biotalouden kehityksen myötä on tärkeää, että maaliikenteen on mahdollisimman sujuvaa. Samoin maaseudun tietoliikenneyhteyksien parantaminen on tärkeää maaseutuasuutuksen turvaamiseksi ja elinvoiman parantamiseksi • Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ei kerrota, miten tarkasteltavat vaihtoehdot ja niiden arvioinnissa käytettävät kriteerit määritellään. • Luonnonvarakeskus ehdottaa, että prosessiin otettaisiin mukaan myös tutkimus- ja asiantuntijaorganisaatiot ja että vaikutusten arviointi toteutettaisiin osallistujien kanssa vuorovaikutteisena prosessina, jossa osallistujat pääsevät vaikuttamaan sekä tarkasteltaviin vaihtoehtoihin että arvioinnissa käytettäviin kriteereihin. 	<p>tunnistettu myös maakuntakaavoituksessa, vaikka teemaa ei erikseen käsitellä. Pohjois-Pohjanmaalla on myös laadittu kehitystyön tueksi biotalousstrategia vuoteen 2020.</p> <p>Osallisten tarpeista lähtevä paikkaperustainen kehittäminen on luonteva lähtökohta maakuntakaavoitukselle.</p> <p>Tutkimuksella on keskeinen rooli kaavoitusprosessissa sen eri vaiheissa. Tutkimusorganisaatioiden osallistumista maakuntakaavaprosessiin tehostetaan.</p>
<p>Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 25.2.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • ELY-keskus pitää tärkeänä tuulivoima-alueiden kokonaisvaikutusten arviointia koko maakunnassa. Tällöin tulisi ottaa huomioon myös yhteisvaikutukset suunniteltujen tai toteutettujen alle kymmenen tuulivoimalan hankkeiden kanssa. • Tuulivoimahankkeet sijoittuvat usein maaseutualueille. Laadittavissa selvityksissä tulee ottaa huomioon myös laadukkaan maaseutuasumisen ja menestyvän elinkeinotoiminnan varmistaminen. • Lisäksi ELY-keskus esittää seuraavia täydennys- ja tarkistustarpeita 3. vaiheen maakuntakaavaan: <ul style="list-style-type: none"> - Kaavassa on huomioitava maakuntaan suunnitellut alueelliset siirtoviemärihankkeet, keskitetyt jätevedenpuhdistamot sekä alueelliset vedenhankintahankkeet. - Tulvariskien hallintasuunnitelmat ja niiden perusteella suunniteltavat toimenpiteet sekä maakunnallisesti arvokkaat pienvesikohteet, joiden selvitystyö oli käynnistymässä. Arvokkaiden pienvesikohteiden maakunnallista selvitystä ei ole tehty ja sen laadinta tulisi käynnistää. Vuonna 2015 on valmistunut YM:n toimesta valtakunnallinen pienvesistrategia, jonka toimenpidesuositukset tulisi ottaa huomioon maakuntakaavoituksessa. 	<p>Pohjois-Pohjanmaan liitto laatii vaihemaakuntakaavaa varten tuulivoimaselvityksen, jonka tulosten perusteella 1. vaihemaakuntakaavan tuulivoima-alueita koskevaa ratkaisua voidaan tarkistaa. Selvityksen painopiste on tuulivoima-alueiden yhteis- ja kokonaisvaikutusten arvioinnissa. Huomioon otetaan toteutuneet ja suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet.</p> <p>3. vaihemaakuntakaavan taustaselvityksenä hyödynnetään Pohjois-Pohjanmaan vesihuollon kehittämisohjelmaa vuoteen 2035. Kehittämisohjelmassa osoitetaan vesihuollon kehittämisen suuntaviivat ja yhteiset toimintamallit seudullisen, maakunnallisen ja maakuntarajat ylittävän vesihuoltoyhteistyön edistämiseksi. Kaavassa huomioidaan lisäksi suunnitellut alueelliset siirtoviemärihankkeet, keskitetyt jätevedenpuhdistamot sekä</p>

<ul style="list-style-type: none"> Hallituksen esityksen mukaan mm. ranta-alueiden poikkeamispäätösten toimivalta siirtyy kokonaisuudessaan kuntiin 1.4.2016 alkaen. ELY- keskus pitäisi hyvänä, jos maakuntakaavassa voitaisiin käsitellä myös rantojen käytön periaatteita, joilla ohjataan ja yhtenäistetään kuntien käytäntöjä rantarakentamisessa. ELY-keskus esittää myös harkittavaksi, onko tarvetta tarkentaa 1. vaihemaakuntakaavassa esitettyjä keskusta-alueiden (C) rajauksia. Kohdassa 7 'Osallistuminen ja vuorovaikutus' olisi hyvä mainita 1.2.2016 voimaan tulleesta maankäyttö- ja rakennuslain muutoksesta, jonka mukaan maakuntakaavan hyväksymispäätöstä ei enää alisteta ympäristöministeriön vahvistettavaksi. Tämä aiheuttaa myös muutoksia viranomaisten osallistumismenettelyihin kaavatyön aikana. Maakuntakaavan 3. vaihe päättää vuonna 2010 alkaneen Pohjois- Pohjanmaan maakuntakaavan tarkistamisen. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty, että erillisistä maakuntakaavoista ja niiden määräyksistä tehdään yhdistelmäkartta. Tässä yhteydessä olisi hyvä kiinnittää huomiota myös sen esittämistapaan ja luettavuuteen. 	<p>alueelliset vedenhankintahankkeet.</p> <p>Valmistuneet tulvariskien hallintasuunnitelmat huomioidaan.</p> <p>Valtakunnallinen pienvesistrategia otetaan huomioon, lisäksi hyödynnetään lijoen Otva-hankkeen yhteydessä saatavaa tietoa vesistöalueen pienvesistöistä.</p> <p>Rantojen käytön periaatteita tarkastellaan mm. MRL muutosten pohjalta. Keskusta-alueita käsitellään kaupan palveluverkko-selvityksen päivityksen yhteydessä.</p> <p>Maakuntakaavojen vahvistamisesta luopumista koskeva MRLn muutos on todettu OASssa, lisätään myös kohtaan 7.</p> <p>Epävirallinen yhdistelmäkartta on laadittu kaikkien vaihemaakuntakaavojen käsittelyvaiheiden yhteydessä. Merkintöjen määrästä ja kartan mittakaavasta johtuen luettavuus on selkein sähköisessä aineistossa.</p>
<p>Keski-Pohjanmaan yrittäjät 19.2.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> Esitämme kilpailun edistämistä kaavoituksessa ja ympäristölupaprosessien keventämistä. Esitämme, että kaavapäätöksissä ei suosita isompia toimijoita pienempien kustannuksella. Koska alueen yritysten koko muodostuu pääsääntöisesti mikroyrityksistä, esitämme että pienemmillekin yrityksille ohjataan hyviä liikepaikkoja ja toimitiloja. Maakunnan kehittämisen edellytyksenä on toimiva liikennejärjestelmä ja logistiikka sekä tasapainoinen aluerakenne. Suurhankkeiden edistäminen ja niihin varautuminen, mm. LAGUNA, Hanhikivi 1 sekä kaivos- ja tuulivoimahankkeet nähdään ensiarvoisen tärkeänä. Keski-Pohjanmaan Yrittäjät kannattaa edelleen mannertuulivoimaan liittyvää rakentamista sekä energian hyötykäyttöä. Lisäksi esitämme, että alueellisesti ja kuntakohtaisesti alueen yrittäjiä on kuultava enemmän maankäyttö- ja tontinluovutusprosesseissa. Kunnilta edellytetään jatkossa aktiivista maapolitiikkaa yritystoiminnan ja asuntotuotannon kilpailun edistämiseksi. Kaavoituksen lisäksi riittävällä tonttitarjonnalla ja kuntien maapolitiikalla voidaan vaikuttaa siihen, että yrityksiä kohdellaan liikepaikkaratkaisuisissa tasapuolisesti. Kuntien tulisivat kirjata kilpailua edistävät tontinluovutuspolitiikan periaatteet omiin maapolitiittisiin ohjelmiinsa. Yritystoiminnan, elinkeinoelämän ja alueen kehityksen tarpeet tulee ottaa tasapainoisesti huomioon ympäristönsuojelun tarpeiden kanssa. 	<p>Laadittavassa kaupan palveluverkkoselvityksen ja maakuntakaavan kaupan suuryksikköjä koskevien merkintöjen päivityksessä otetaan huomioon kilpailun edistämistä koskeva MRA 1 §:n muutos.</p> <p>Maakuntakaavalla edistetään lausunnossa mainittujen maakuntasuunnitelman ja –ohjelman tavoitteiden toteuttamista.</p>
<p>Pohjois-Pohjanmaan yrittäjät 26.2.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> Koska maakuntakaavalla on odotettavissa monia merkittäviä vaikutuksia yritys- ja elinkeinoelämään 	<p>Vaikutukset elinkeinoihin on osa vaikutusten arviointia. Tämän</p>

<p>pyydämme, että suunnitelman 6.2 kohtaan lisätään arvioitavaksi kohdaksi kaavamuutoksen vaikutukset yrityksiin ja heidän toimintaedellytyksiin. Maankäyttö- ja rakennusasetus ei edellytä yritysvaikutusten huomioon ottamista vaan keskittyy ihmisiin ja luontoon ja maisemaan/rakennuksiin. Koska kaikilla kaavamuutoksilla tavoitellaan myös elinvoimaisuus- ja työllisyysvaikutuksia ja yritysten toimintaympäristön parantamista, on syytä niitä systemaattisesti erikseen sovittavalla tavalla arvioida myös kaavoitusprosessin aikana.</p>	<p>ohella voidaan painottaa yritysvaikutusten arviointia, mm. kilpailun edistämistä, huomioiden maakuntakaavan tarkkuus ja tarkoitus.</p>
<p>Paliskuntain yhdistys 26.2.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pohjois-Pohjanmaan kaava-alueelle sijoittuvat kokonaan tai osittain Kiimingin, Kollajan, Oijärven, Olkosen, Pudasjärven Livon, Pudasjärven, Pintamon, Taivalkosken, Hossa-Irnin, Kallioluoman, Oivangin, Alakitkan, Tolvan ja Akanlahden paliskunnat. Paliskuntien suurimmat sallitut eloporomäärät ovat yhteensä 24 700 poroa. Paliskunnissa oli 2013–2014 yhteensä 676 poron omistajaa. Poronhoidolla on alueella vuosisataiset perinteet ja se on merkittävä sidostoimiala lihanjalostukselle ja matkailulle erityisesti Syötteen, Taivalkosken ja Ruka-Kuusamon alueilla. Lisäksi poronhoidolla on suuri merkitys hiljenevän maaseudun asuttuna pitämiselle. • Maakuntakaavoituksessa tulee turvata myös poronhoidon edellytyksiä erilaisilla kaavamerkinnöillä ja -määräyksillä. • Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto koko poronhoitoalueella. Poronhoito-oikeus ja siihen kiinteästi kuuluva vapaa laidunnusoikeus on ikiaikainen nautintaoikeus, joka on suoraan lailla turvattu erityinen oikeus (poronhoitolaki, PHL 848/1990). Poronhoitolain lisäksi valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) edellyttävät, että poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon alueidenkäyttölliset edellytykset. Poronhoito on poronhoitoalueella keskeinen osa alueen elinkeinoelämää ja laajojen maa-alueiden käyttäjänä altis muun maankäytön vaikutuksille. Poronhoito on lisäksi kiinteä osa Pohjois-Suomen kulttuuriperintöä. Poronhoitoalueella tapahtuva maankäytön suunnittelu on siis elinkeinon ja kulttuuriperinnön jatkuvuuden kannalta keskeinen kysymys. • PHL 53 § velvoittaa viranomaisen neuvottelemaan asianosaisen paliskunnan kanssa valtion maita koskevan suunnittelun yhteydessä, mikäli sen katsotaan olennaisesti vaikuttavan poronhoidon harjoittamiseen. Vaikka alue ei olisikaan valtion mailla, on poronhoitolain mukaisten neuvotteluiden tyyppisiä neuvotteluita käyty useissa kaavoissa ja maankäyttöhankkeissa Lapissa ja Kainuussa. Neuvottelut tulee ajoittaa poronhoidon kannalta siten, että asiaan on mahdollisuus perehtyä, ei kiivaimpaan etto- ja erotusaikaan. • Poronhoitoa koskevaa paikkatietoaineistoa ollaan ajantasaisesti ajantasaistamassa ja se on entistä laadukkaampaa. Koko poronhoitoalueen porotalouden paikkatietokanta paliskuntien toiminnasta, porolaitumista, poronhoidon rakenteista, porolaidunten laadusta ja määrästä sekä maankäytön häiriövaikutuksista kootaan Suomen ympäristökeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen toimesta TOKAT-hankkeessa (ks. http://www.syke.fi/hankkeet/tokat). Kaikki poronhoitoalueen maakuntien liitot ovat hankkeen yhteistyökumppaneita. Pohjois-Pohjanmaan alueen paliskuntien aineisto on valmistumassa aivan lähiaikoina, sillä ne ovat parhaillaan paliskuntien viimeisessä hyväksynnässä. Sen jälkeen aineistot 	<p>Maakunnan porotaloutta koskevaa tietoa kaavaselostuksessa täydennetään.</p> <p>Poronhoitoon liittyviä alueidenkäyttökysymyksiä ei ole käsitelty 2. vaihemaakuntakaavassa eikä PHL:n mukaista neuvottelua ole</p>

voidaan antaa liiton käyttöön.-

- Poronhoito sopisi teemana käsiteltäväksi käynnissä olevan Pohjois-Pohjanmaan vaihemaakuntakaava 2:n yhteyteen. Mikäli poronhoidon kysymyksiin ei tartuta vaihemaakuntakaava 2:ssa, tulee ne käsitellä vaihemaakuntakaava 3:ssa.
- Joka tapauksessa poronhoitoon kohdistuvia vaikutuksia tulee arvioida kaikissa vaihemaakuntakaavoissa. Poronhoidon paikkatietoaineistoja voi myös käyttää tässäkin vaihemaakuntakaavassa erilaisten toimintojen suunnittelussa.
- 3. vaihemaakuntakaavan OASissa ei mainita paliskuntia erikseen kaavan osallisina, mutta alueella toimivina elinkeinonharjoittajina he ovat sitä. OASissa tulisi myös suunnitella osallistaminen eli poronhoidon tapauksessa poronhoitolain 53 § mukaisten neuvotteluiden ajankohta kaavaprosessissa.
- Porojen vapaa laidunnusoikeus koskettaa tietyin rajoituksin koko poronhoitoaluetta (PHL 3 §), tämä oikeus on syytä tuoda selkeästi esille maakuntakaavassa.
- Poronhoitoalueen raja on merkitty Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavaan ja aluetta koskeva suunnittelumääräys turvaa osaltaan elinkeinon alueidenkäyttöön liittyviä lakisääteisiä oikeuksia. Jotta poronhoito koko poronhoitoalueella huomioitaisiin poronhoitolain ja VAT:n mukaisesti, on kuitenkin tarkoituksenmukaista ja tarpeellista käyttää useita keinoja ja kehittää kaavamerkintöjä edelleen. Elinkeino erityisluonne huomioon ottaen on tarpeen merkitä alueita, jotka ovat poronhoidolle ratkaisevan tärkeitä. Tällaisia ovat esimerkiksi eri vuodenaikoina keskeisimmät laidunalueet, paliskuntien toiminnalliset aitapaikka-alueet sekä keskeisimmät porojen kulku- ja kuljetusreitit.
- Paliskuntien vahvistetut viralliset rajat tulee merkitä kaavaan aina AVI:n vahvistamien sanallisten kuvausten mukaisina. Hallinnolliset rajat on tarkistettu poronhoidon paikkatietoaineistojen päivityksessä.
- Maakuntakaavaan voisi esimerkiksi merkitä kehittämisperiaatemerkinällä alueita, jotka profiloituisivat selkeämmin luontomatkailun ja luontaistalouden vyöhykkeinä tai kohdealueina. Keskeisimpiä porojen laidunkiertoreittejä puolestaan voisi merkitä Ekologinen yhteystarve -merkinnällä, tai sen kaltaisella merkinnällä, sillä ne ovat usein yhteneviä muiden ns. ekologisten käytävien kanssa. Kyseisessä kaavassa ollaan kuitenkin poistamassa Ekologisen yhteystarpeen kehittämisperiaatemerkinettä, koska niiden ei katsota tällä hetkellä ilmentävän varsinaisia ekologisia käytäviä. Merkintöjen tarve on aiottu tarkistaa 3. vaihemaakuntakaavassa. Oikein käytettynä Ekologinen yhteystarve -merkintä osoittaa tarvetta ekologisen yhteyden säilyttämiselle suunniteltaessa tielinjauksia tai muuta toimintojen sijoittelua.

Yhteenveto

- Poronhoito tulee huomioida myös Pohjois-Pohjanmaalla maakuntaaavoituksessa asianmukaisin kaavamerkinöin ja -määräyksin. Mikäli poronhoidon tarpeisiin ei tartuta vaihemaakuntakaava 2:ssa, tulee ne käsitellä vaihemaakuntakaava 3:ssa.
- Maakuntakaavan kaikissa vaiheissa tulisi tarkastella vaikutuksia poronhoitoon ja ottaa elinkeino huomioon aikaisempaa paremmin. Suunnittelun avuksi valmistuu lähiaikoina uudet paikkatietoaineistot paliskuntien poronhoidon toiminnasta.

ollut tarkoituksenmukaista järjestää aikaisemmassa vaiheessa mm. koska TOKAT- aineistoa ei ole ollut käytettävissä. Aineisto on pohjana 3. vaihemaakuntakaavaa laadittaessa.

OASissa ei ole erikseen lueteltu kaikkia kaavan osallisia, tarkistetaan OASn esitystapaa.

Erityislakien mukaisia oikeuksia ei ole tarkoituksenmukaista kirjata maakuntakaavan määräyksiin, jotka ovat suunnittelumääräyksiä.

Paliskuntien väliset rajat voidaan osoittaa kaavaselostuksen teemakartalla. Niitä ei ole alueiden käytön yhteensovittamisen kannalta tarpeen osoittaa oikeusvaikutteisella kartalla.

Pudasjärvellä vt 20 kohdalla olevat porojen liikkumiseen liittyvät ekologisen yhteystarpeen merkinnät säilytetään maakuntakaavassa. Porojen laidunkiertoreittejä ym. ekologisia yhteystarpeita tarkastellaan käytettävissä olevien tietojen pohjalta.

PHLn mukainen neuvottelu järjestetään paliskuntien ja valtion viranomaisten kesken ennen kuin 3. vaihemaakuntakaavan luonnos pannaan nähtäville .

<ul style="list-style-type: none"> • Paliskuntien osallistaminen suunnitteluun sekä paliskuntien edustajien kanssa käytävät lakisääteiset neuvottelut tulee hoitaa asianmukaisesti. Asianosaisten paliskuntien lausuntoihin ja esiin tuomiin tarpeisiin on kiinnitettävä erityistä huomiota. • Vain näin toimien Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan voidaan katsoa täyttävän lainsäädännön asettamat vaatimukset sekä VAT:n määräykset poronhoidon toimintaedellytysten turvaamisesta. 	
<p>Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri 26.2.2016</p> <p><i>Tuulivoima</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kun tuulivoimavaroja tarkastellaan uudelleen ja niitä mahdollisesti täydennetään, on oltava myös mahdollista olla hyväksymättä kaikkia esityksiä uusiksi varauksiksi sekä poistaa ekologisesti kestävämpiä varauksia. Tukijärjestelmän muutokset ovat myös selkeä peruste uudelleentarkasteluun. Lisäksi yhteisvaikutusten arviointia on parannettava sekä maakuntakaava- että yleiskaavatasolla. • Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todetaan, että tavoitteena on edistää tuulivoimarakentamista luomalla edellytykset keskitettyjen, seudullisesti merkittävien kokonaisuuksien toteuttamiselle maakunnan eri osiin. Samalla on arvioitava maankäytön ohjauksen korjaustarpeita, jotta alemmallakin kaavatasolla hankkeiden pilkkomisen sijaan käsitellään kokonaisuuksia. • Erämaisten alueiden pirstaloitumisen, monimuotoisuuden köyhtymisen, maisemahaittojen sekä valo- ja melusaasteen välttämiseksi periaatteena uusissa varauksissa on oltava, että ne keskitetään sellaisille alueille, joilla voidaan hyödyntää olemassa olevaa tieverkostoa ja muuta infraa, kuten johtokäytäviä. • On epäselvää, kaavoitetaanko vai ohjeistetaanko mitenkään ottamaan huomioon äänimaailmaa ja ennen kaikkea hiljaisia alueita. Hiljaisuus on joka tapauksessa yksi tuulivoiman sijoittamisen kriteereistä. <p><i>Mineraalipotentiali ja kaivosalueet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • OAS:n esittely vaikutusten arvioinnista on hyvin yleispiirteinen. Siinä luetellaan vain se, mitä laissakin sanotaan, mutta ei kerrota mitään arvioinnin sisällöstä. Kaivannaisia koskeva teema tarvitseekin lisävalaistusta. • OAS:n mukaan kaavoitusta varten laaditaan selvitys Mineraalivarat ja maankäyttö – kohti kestävää kaivostoimintaa (Portti-hanke), joka toteutetaan yhteistyössä GTK:n kanssa. Tieto on kovin niukkaa painavasta, isoja ympäristövaikutuksia ja asukkaissa suurta huolta aiheuttavasta aiheesta. Portti-hankkeesta ei löydy muualtakaan lisätietoa. Kun tietoa ei jaeta, vuorovaikutus jää toteutumatta. • Peruseriaatteena tulee olla, että suojelualueille, suojelualuevarauksille eikä luo-alueille sijoiteta kaivoksia eikä muitakaan mineraalivarojen hyödyntämiseen liittyviä varauksia. <p><i>Ekologinen kestävyys</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • OAS:n mukaan mahdolliseksi tarkastelun kohteiksi on alustavasti tunnistettu muun muassa suoalueiden ja muiden luonnonsuojelualueiden tarkistukset ja täydennykset, biotalouden aluetarpeet, rantojen käytön periaatteet. 	<p>Pohjois-Pohjanmaan liitto laatii vaihemaakuntakaavaa varten tuulivoimaselvityksen, jonka tulosten perusteella 1. vaihe- maakuntakaavan tuulivoima-alueita koskevaa ratkaisua voidaan tarkistaa. Selvityksen painopiste on tuulivoima-alueiden yhteis- ja kokonaisvaikutusten arvioinnissa.</p> <p>Tietoa Portti-hankkeesta ja siihen liittyvää aineistoa lisätään maakuntakaavoituksen sivuille hankkeen ja kaavaprosessin edistyessä.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Tarkistukset eivät saa tarkoittaa taloudellisen intressin vahvistamista luonnon monimuotoisuuden vaalimisen kustannuksella, vaan niiden tulee tarkoittaa esimerkiksi vain suojeuverkoston ajantasaistamista kaavakarttaan ja muita vastaavia täsmennyksiä, jotka ovat perusteltuja ekologisen kestävyuden huomioon ottamiseksi ja edistämiseksi. • Vaihekaavan maankäytön ratkaisujen vaikutusten arvioinnissa on ekologista kestävyyttä tarkasteltava myös kattavasti ja selvitettävä, syntykö tarvetta ekologiseen kompensaatioon ja mikä olisi sen riittävä taso, jos ekologinen kestävyys ei toteudu. Lähtökohtana tulee olla, että luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen pystytään pysäyttämään vuoteen 2020 mennessä. Jos esimerkiksi tuulivoiman hyödyntäminen tai kaivos heikentää luonnon monimuotoisuutta paikallisesti, se ei saa heikentyä maakunnan tasolla. 	<p>Vaihekaavataakan luonnonsuojelualueiden päivitykset koskevat soidensuojelutyöryhmän esittämiä täydennyksiä, jotka ovat valtion maille sijoittuvia arvokkaita suoalueita.</p> <p>Ekologinen kestävyys on keskeinen näkökulma kaavaratkaisujen vaikutusten arvioinnissa.</p>
<p>Puolustusvoimien 3. Logistiikkarykmentin Esikunta 23.2.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Puolustusvoimat ilmoittaa olevansa osallinen Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihekaavataakan tarkistuksessa. Kaavoitukseen ja maankäyttöön liittyen on pyydettävä lausunnot puolustusvoimien lisäksi myös Suomen Turvallisuusverkko Oy:ltä (STUVE Oy). <p><i>Tuulivoimamääräykset:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Puolustusvoimat esittää koko maakunta-alueella koskevaan kaavamääräykseen tuulivoiman osalta lisäystä seuraavasti: ”Tuulivoima-alueita suunniteltaessa tulee turvata puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä ottaa erityisesti huomioon puolustusvoimien toiminnasta, kuten tutkajärjestelmistä ja radioyhteyksien turvaamisesta johtuvat rajoitteet”. • Puolustusvoimat toteaa, että kun tuulivoimarakentamisen suunnitelmat tarkentuvat (voimaloiden määrä, korkeus ja sijoittuminen), tulee Pääesikunnalta pyytää lausunto tuulivoimaloiden hyväksyttävyydestä ja mahdollisista tutkaselvitystarpeista. <p><i>Varalaskupaikat:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pudasjärven, Nivalan ja Rantsilan varalaskupaikkojen kohdalle kaavakarttaan on merkittävä varalaskupaikan ympäristön alueet ja niiden suoja-alueet ympyrä (12 km säde), jonka etäisyys mitataan varalaskupaikan keskipisteestä. • Seuraavat suunnittelu- ja rakentamismääräykset tulee lisätä vahvistettavaan kaavaan <ul style="list-style-type: none"> - Varalaskupaikoille varataan suorakaiteen mukainen alue (ohjeellinen koko 1000m x (2500m+ kiitotie + 2500m)) - Suunnittelumääräys: Kaikista rakennushankkeista tulee pyytää Puolustusvoimien lausunto. - Rakentamismääräys: Alueella, joka ulottuu kiitotien keskiviivan molemmille puolille 500 metrin levyiseksi kaistaksi ulottuen kaksi (2) kilometriä kiitotien kummastakin päästä, tulee rakentamisessa huomioida ajoittain esiintyvän lentokonehämähäkin torjunta. (Alueelle ei tule osoittaa melulle herkkiä toimintoja.) - Edellä mainitun lisäksi tulee selvittää lentoesteluvan tarve Trafilta. 	<p>Puolustusvoimien eri organisaatiot on mainittu OASssa kaavan osallisten luettelossa. Lausunto pyydetään myös STUVElta.</p> <p>Tuulivoimamääräysten suunnittelumääräyksiä tarkistetaan tarvittaessa mm. laadittavan täydennysselvityksen perusteella. Yksityiskohtaisempaa suunnittelua koskevia ohjeita annetaan kaavaselostuksessa.</p> <p>Varalaskupaikat ja niiden suoja-alueet esitetään kaavaselostuksessa.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan maakunta-alueissa ei ole annettu rakentamismääräyksiä.</p>

<p>Caruna 29.2.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toivomme, että 3. vaihemaakuntakaavassa voitaisiin päivittää myös voimajohtojen yhteystarvemerkintöjä. Erityisesti uusien tuulivoimalaitosten rakentaminen ja liittäminen sähköverkkoon voi vaatia varsinaisten liittymisjohtojen lisäksi suurjännitteisen jakeluverkon runkojohtojen vahvistuksia ja uusia rengasyhteyksiä. Myös alueen nykyiset sähkönkulutuksen keskittymät (keskustaajamat, hiihtokeskukset) sekä suunnitellut teollisuuslaitokset voivat edellyttää varautumista uusien voimajohtojen rakentamiseen. Erityisesti Ranuan ja Pohjois-Kuusamon alueille on ilmeinen tarve uusien 110 kV voimajohtojen yhteystarpeille. 	<p>Valtakunnallisten runkoverkkoyhteyksien kehittämistarpeita mm. tuulivoimalahankkeiden vuoksi tarkastellaan vaihemaakuntakaavassa yhteistyössä verkkoyhtiöiden kanssa. Ranuan alueelle ei ole esitetty uusia voimajohtoja Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavaehdotuksessa.</p>
<p>Museovirasto 14.3.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Varmistettava, että kaavassa osoitettava maankäyttö ei vahingoita kulttuuriympäristön alueiden ja kohteiden suojeluarvoa, mukaan lukien näiden asemaa maisemassa ja ympäristössä • Käytettäviin selvityksiin tulee lisätä valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt • Pohjavesi- ja kiviainesalueiden, mineraalipotentiaali- ja kaivosaluevarausten yhteydessä on selvitettävä toiminnan vaikutukset maa- ja vesialueiden kulttuuriperintöön, maisemaan ja rakennettuun ympäristöön. Vaikutuksien arvioinnin tulee kattaa myös välilliset ympäristövaikutukset • Oulun kaupunkiseudun kehittämisessä on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että kaavaratkaisuilla edistetään kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön sekä niiden alueellisesti vaihtelevan luonteen säilymistä. Yhtenäisiä laajoja metsätalous- ja peltoalueita ei pidä pirstoa muulla maankäytöllä. • Kokonaisarvio jo rakennettujen ja luvat saaneiden tuulipuistojen yhteisvaikutuksista maisemaan ja ympäristöön mukaan lukien johtokäytävät. Erityisesti suhteessa RKY-alueisiin. • Vaalan ja Himangan osalta tiedot arkeologisesta kulttuuriperinnöstä eivät ole ajantasaisia. • Kulttuuriympäristön näkökulmat puuttuvat valtakunnallisista ja alueellisista suo-ohjelmista ja -strategioista. 1. vaihemaakuntakaavassa esitetyillä turvetuotantoalueilla on aihetta tehdä erillinen selvitys potentiaalisten muinaisjäännösalueiden esiintymisestä tai suunnittelumääräykseen tulee lisätä ko. selvitysten suorittaminen. 	<p>Valtakunnalliset kulttuuriympäristöinventoinnit lisätään OASn selvityksiin.</p> <p>Vaihemaakuntakaavassa kiinnitetään huomiota maankäytön eri muotojen yhteensovittamiseen. POSKI-hankeeseen sisältyvässä selvityksessä tarkastellaan mm. harjualueiden maisema- ja kulttuuriympäristöarvoja. Kaavan vaikutusten arvioinnissa käsitellään lausunnossa mainitut vaikutukset maakuntakaavan tehtävän ja tarkkuustason mukaisessa laajuudessa.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan liitto laatii vaihemaakuntakaavaa varten tuulivoimaselvityksen, jossa arvioidaan eri tuulivoima-alueiden ja tarvittaessa myös muiden hankkeiden yhteisvaikutuksia. Vaikutukset maisema-alueisiin on keskeinen arviointikriteeri.</p> <p>2. vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa on arkeologiset kohteet esitetty museoviraston muinaisjäännösrekisterin tilanteen 8.3.2016 mukaisesti. Sen tiedot täydentyvät jatkuvasti, ja 3. vaihemaakuntakaavassa esitetään tiedossa olevat täydennykset Vaalan kunnan alueelta. Inventointeja on tehty mm. tuulivoimahankkeiden yhteydessä.</p> <p>Turvetuotantoalueita ei käsitellä 3. vaihemaakuntakaavassa.</p>
<p>Suomen Metsäkeskus Pohjoinen palvelualue 26.2.2016</p> <p>Kolmannen vaihemaakuntakaavan pääteemoihin liittyvät maakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet koskettavat metsäalaa monella tavoin. Tavoitteista osa aiheuttaa metsämaan siirtymisen muuhun käyttöön tai metsänkäytön rajoittamista. Liikenneyhteyksiin liittyvät teemat voivat olla myös metsäalan näkökulmasta positiivisia tavoitteita.</p>	<p>Käydään vuoropuhelua metsäalan toimijoiden kanssa metsätalouteen vaikuttavia maakuntakaavaratkaisuja valmisteltaessa. Otetaan metsätalous huomioon arvioitaessa kaavan vaikutuksia aluetalouteen ja elinkeinoihin.</p>

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa olisi mahdollista tuoda esille, miten saadaan tietoa ja arvioidaan vaikutuksia elinkeinoihin, kuten metsätalouteen. Miten maankäyttömuutokset vaikuttavat elinkeinotoiminnan toimintaedellytyksiin ja kannattavuuteen. Nämä näkökohdat vaikuttavat alueen kilpailukykyyn tehtäessä investointipäätöksiä metsävaroja hyödyntävistä jalostuslaitoksista.

Edellä mainittujen vaikutusten arvioimiseksi kaavaprosessiin on syytä osallistaa esitettyä painokkaammin metsäalan edustajia ja yrityksiä toimijatapaamisilla. Metsäalan osalta on myös mahdollisuus koota metsäalan toimijoista pysyvämpi kaavoituksen metsävaikutusten asiantuntijaryhmä tai hyödyntää maakunnallista metsäneuvostoa

OSALLISTEN MIELIPITEET	
<p>Mielipide 1 Jakostenkallioiden tuulivoima-alue: allekirjoittaneet (23 kpl) Nivalassa ja Sievissä 19.2.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ensimmäiseksi ihmetyttää se, miksi Jakostenkallioiden tuulivoima-alue tv-1 348 yleensä otettiin maakuntakaavaan. Pohjois-Pohjanmaan liitto jätti Jakostenkallioiden alueen pois 1. vaihemaakuntakaavaehdotuksesta, mutta Sievin kunta vaati sitä 1. vaihemaakuntakaavaan, koska Sievin kunta oli alkanut suunnitella kahdeksan voimalan tuulivoima-alueita ko. alueelle. Vastineessaan Sievin kunnalle PohjoisPohjanmaan liitto on todennut, että Jakostenkallioiden tuulivoima-alue luokiteltiin maakunnallisessa tuulivoimaselvityksessä soveltavuudeltaan alimpaan luokkaan (C/C+) lähinnä laaja- alaisten maisemavaikutusten vuoksi, ja että seudullisesti vaikuttavan tuulivoima- alueen osoittaminen ko. alueella vaatisi erityisiä perusteluja. • Sievin kunnan Jakostenkallioiden yleiskaavasunnittelun yhteydessä tekemät selvitykset ovat monin osin puutteellisia, • Jakostenkallioiden tuulivoima-alue sijaitsee Kokkola-Kajaani-tien pohjoispuolella. Kokkola-Kajaani-tien eteläpuolella suunnilleen samalla kohdalla parin kilometrin päässä sijaitsee toinenkin maakuntakaavassa tuulivoima-alueeksi merkitty alue Jokikylä 170, maakuntakaavaan se on nyt merkitty tv-1 349-merkinnällä. • Jakostenkallioiden alueelle tällaista seudullisesti merkittävää aluetta ei voi rakentaa, koska alue on aivan liian ahdas sellaiseen. Alue sijaitsee kahden kylän välissä, Sievin Jokikylän ja Nivalan Välikylän Rajaperän. Lisäksi alueella on 4 luvatonta vapaa-ajan asuntoa, joista osalle omistajat ovat jo yrittäneet saada rakennuslupaa siinä onnistumatta. Lisäksi Jakostenkallioiden tuulivoima-alue tv-1 348 sijaitsee kahden arvokkaan maisema-alueen, valtakunnallisesti arvokkaan Kalajokilaakson kulttuurimaiseman (n. 1,5 kilometrin päässä) ja maakunnallisesti arvokkaan Vääräjokilaakson maisema-alueen välissä. Alue on lisäksi tärkeä sekä Sievin Jokikylän että Nivalan Rajaperän asukkaiden virkistysalue. Jos alueelle rakennettaisiin joskus tuulivoima-alue, se tulisi huomattavasti laskemaan sekä Sievin Jokikyläläisten että Nivalan Rajaperästen asumisviihtyvyyttä. • Me allekirjoittaneet vaadimmekin Jakostenkallioiden tuulivoima-alueen tv-1 348 poistamista maakuntakaavasta. 	<p>Jakostenkallioiden alue on osoitettu tuulivoimaloiden alueena (tv-1 348) ympäristöministeriön vahvistamassa 1. vaihemaakuntakaavassa. Vahvistuspäätöksestä on valitettu ko. alueen osalta korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Asian käsittely KHO:ssa on kesken.</p>
<p>Mielipide 2 Pyhäjoki 23.2.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maanomistaja Pyhäjoen kunnan alueella kiinteistötunnuksilla 625-404-70:0 (tunnus sisältää kuusi eri aluetta), 625-404-15:15, Takamaa 625-404-23:17, Helala 625-406-1:80. • Tuulivoimakaavassa kiinteistötunnuksien alla olevien kiinteistöjen ja lähialueiden tuulivoimahankkeiden, eritoten Puskakorven tuulivoima hankkeen rakentamista ja siitä kiinteistöidemme alueella 625-404-70:0 ja lähialueella ympäristöön aiheutuvia muutoksia vastustan, enkä hyväksy. Tämä 	<p>Pohjois-Pohjanmaan liitto laatii vaihemaakuntakaavaa varten tuulivoimaselvityksen, jonka tulosten perusteella 1. vaihemaakuntakaavan tuulivoima-alueita koskevaa ratkaisua voidaan tarkistaa. Lausunnossa mainittu tuulivoima-alue on kooltaan seudullisesti merkittävä, joten se on perusteltua</p>

<p>koskee Puskakorven tuulivoima hankkeen eri maa-ainesten käyttöä rakentamiseen, teiden tai muuhun tarkoitukseen, pohjavesien porauksia ja ottoa, sekä niiden käyttöä, kaivostoimintaa ja louhintaa, puuston kaatoa ja sähkölinjojen laittoa.</p>	<p>sisällyttää arviointiin.</p>
<p>Mielipide 3 Pyhäjoki 26.2.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pyhäjoen kunnan Keskikylällä on kaavoitettu tuulivoimama-alueeksi mm. ns. Oltavan alue. Tietääkseni alueelle valmistellaan mainitun tuulivoimama-alueen laajentamista ns. Polusjärven tuulivoimama-alueella lännen suuntaan. • Kyseinen, suunniteltu laajennus työntyy huomattavan lähelle alueen lähes ainutta merkittävämpää sisämaan loma-asuntokeskittymää, joka sijaitsee alueen pienten järvien ympärillä (merkittävin Polusjärvi). Suunniteltu laajennusalue lähestyy huomattavan lähelle myöskin Metsähallituksen Palosaaren riistatalouden mallialuetta ja siihen kuuluvia suojelualueita. • Koska lähialueelle on jo suunniteltu runsaasti tuulivoimaloita, ja osa niistä on jo rakenteilla (Nikkarinkaarto, Silovuori, Oltava, ja kauempana Kopsa) yhdistettynä Hanhikiven ydinvoimalan vaatimalla suurjännitelinjalla, pidän alueen hankkeiden yhteisvaikutuksia kohtuuttomina huomioiden, että kyseiset alueet on aikaisemmin määriteltä erääksi maakunnan suurimmaksi hiljaiseksi alueeksi. • Alueen erämainen luontoympäristö kokee suunnitelluilla hankkeilla täydellisen pirstoutumisen ja muuttumisen teollisuusalueeksi. 	<p>Pohjois-Pohjanmaan liitto laatii vaihemaakuntakaavaa varten tuulivoimaselvityksen, jossa arvioidaan eri tuulivoimama-alueiden ja tarvittaessa myös muiden hankkeiden yhteisvaikutuksia. Oltava-Polusjärvi-Maukarinkangas -kokonaisuus on yksi selvitetävistä alueista.</p>
<p>Mielipide 4 Raaha 2.2.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poistetaan kaavasta Someronkankaan ja Yhteisenkankaan tuulivoimama-alueet koska Raahen päätös 2 km:n etäisyydestä voimalan ja asutuksen väliin ei salli ko. alueille yhtään voimalaa. 	<p>Pohjois-Pohjanmaan liitto laatii vaihemaakuntakaavaa varten tuulivoimaselvityksen, jonka tulosten perusteella 1. vaihemaakuntakaavan tuulivoimama-alueita koskevaa ratkaisua voidaan tarkistaa.</p>
<p>Mielipide 5 Oulu, Haukipudas 1.2.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pyydämme ettette kaavoita tuulivoimama-aluetta Oulun Haukiputaan Ketunmaankankaalle, koska tuulivoimalat tulisivat tällöin hyvin lähelle asutusta. Esimerkiksi parhaillaan suunnitteilla olevista tuulivoimaloista osa tulisi alle 1 km päähän asutuksesta. Näin lähellä asutusta tuulivoimalat tuovat terveydelle haitallisia meluhaittoja; Noin 200m korkeat tuulivoimalat dominoivat maisemaa laajalla alueella, muuttaen rauhallisen maaseudun teollismaiseksi. Myös tuulivoiman tuotantovarmuus on huono, erityisesti silloin kun tarve on suurin; esimerkiksi tammikuussa 2016 TuuliWatti Oy:n hetkellinen tuotanto oli 21.1.2016 klo 10:18 kovimpien pakkasten aikaan 0,00 MW. Kyseinen alue esiintyy 1. vaihemaakuntakaavassa nimellä Takukangas. 	<p>Ketunmaankankaan tuulivoimahanke ei sijoitu 1. vaihemaakuntakaavassa osoitetulle Takukankaan alueelle (tv-1 315). Ketunmaankankaan alue (yhteensä 4 voimalaa) ei ole merkitykseltään seudullinen, joten sen käsittely maakuntakaavassa ei ole tarpeen.</p>
<p>Mielipide 6 Oulainen 26.2.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Huomioin Oulaisten kaupungin halun kaavoittaa lähes kaikki vapaat alueet tuulivoimalle. Oulainen on Tuuliatlaksen mukaan erittäin vähätuulinen alue, jolloin voimaloiden pitäisi olla hyvin korkeita ja laaja 	<p>Oulaisten kaupunki on vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta antamassaan lausunnossa esittänyt neljän laajan tuulivoimama-alueen käsittelyä maakuntakaavassa. Alueet on</p>

<p>siipisiä. Seurauksena on kiistatta tämän hetken voimaloitakin hankalampi meluhaitta, raju ihmiskoe!</p>	<p>niiden laajuus huomioon ottaen perusteltua ottaa tarkasteluun. Pohjois-Pohjanmaan liitto laatii selvityksen, jossa arvioidaan ehdotettujen alueiden soveltuvuus tuulivoimarakentamiseen sekä alueiden toteuttamisen vaikutukset, mukaan lukien yhteisvaikutukset.</p>
<p>Mielipide 7 Kiiminkijoki ry, Kiiminkijoen kalastusalue, Juorkunan kalastuskunta, Vuotungin kalaveden osakaskunta, Ylikiimingin kalastuskunta, Kiimingin kalastuskunta, Hetejärven kalastuskunta, Timosen yhteismetsä, Kiiminkien luonnonsuojeluyhdistys 26.2.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vaadimme Oulun Veden vesihankkeen varaamat alueet poistettaviksi Viinivaaran-Kälväsvaaran alueelta maakuntakaavamerkinnoista. Maakuntakaavaan ei mielestämme saa merkitä varauksia sellaiselle hankkeelle, joka on usean EU-direktiivin (luonto-, vesipuite- ja lintudirektiivien) vastainen. Vedenoton hankealue sijoittuu kokonaisuudessaan Kiiminkijoen Natura -2000 alueen sisäpuolelle. • Mielestämme kaavoitusmerkinnät eivät saa olla ristiriidassa alueelle merkittyjen luonnonsuojelualueiden kanssa. Alueelle on ja sinne on suunnitteilla myös lisää soidensuojelualueita, ja vesihanke muodostaa uhkan näiden arvokkaiden soiden (Leppisuo, Sarvisuo ja Pirttisuo) vesitaloudelle. Esitettyjen vesihankkeen suunnitelmien mukaan esim. Leppisuon (Luo-1) pohjaveden pinnan alenema kohdistuisi noin 70ha:n alalle, jossa pinnan taso alenisi 0,2 - 0,8 metriä. Vähemmän vesimäärissä vedenottolanteessa olisi -93 %. Tällöin suon suojelustatus menettää merkityksensä, vaikka ojituskielto pysyykin voimassa kun veden väärä laskee noin dramaattisesti. • Alueen arvokkaimpien lähteiden suojelemiseksi yksityiset maanomistajat ovat perustaneet suojelualueita, jotka Pohjois-Suomen ELY-keskus on vahvistanut päätöksellä YSA208035. Myös nämä suojelualueet menettävät merkityksensä, mikäli vesihanke toteutuu. • Oulun Veden hankintavarauksen alkuvaiheessa maakuntaliitto vaati, että hanke vaatii valtioneuvoston käsittelyn. Perusteena oli luonnonsuojelulain 65 §. Olvassuo, johon olisi kohdistunut paljon heikennyksiä vedenoton seurauksena, pyrittiin valtioneuvoston käsittelyn ansiosta takaamaan suon suojeluarvot. Monien mutkien jälkeen Kälväsvaaran itäisin pumppaamo poistettiin, jolloin Olvassuon suojelukriteereistä aapasoiden tuhoutuminen voitiin välttää. Huomiotta jäivät kuitenkin Olvassuon muut suojelukriteerit keidassuot, puustoiset suot, pikkujoen ja purot, letot, porealiset luonnonmetsät, karut kirkasvetiset järvet, humuspitoiset lammet ja järvet, lähteet ja lähdesuot ja lehdot. Luontodirektiivin ensisijaisesti suojeltavia luontotyyppisiä edellisistä ovat aapasuot, keidassuot, puustoiset suot ja porealiset luonnonmetsät. On siis huomionarvoista suojella kaikki suojelemisen arvoiset kohteet alueella. 	<p>Voimassa olevassa maakuntakaavassa on merkittävät usean pohjavesialueen kokonaisuudet esitetty ”tärkeä pohjavesiväyhyke” merkinnällä. Näillä laajoilla pohjavesialuekokonaisuuksilla on seudullista merkitystä. Mahdolliset tarkistukset maakuntakaavaan tehdään POSKI-hankkeen selvitysten perusteella.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan luonnoksen yhteydessä (2001) laadittiin LSL 65 § mukainen Natura-arviointi. Vedenottohanketta koskevaa merkintää ei kuitenkaan merkitty kaavaan.</p> <p>Olvassuo on kokonaisuudessaan osoitettu maakuntakaavassa luonnonsuojelualueena ja Natura-alueena lausunnossa mainittujen luontotyyppien ja kriteereiden perusteella.</p>
<p>Mielipide 8 Timosen yhteismetsä 26.2.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Timosen yhteismetsä toivoo, että maakuntakaavan 3.vaiheeseen sisällytetään maa-ainesten ottovaraus kuten se on alustavasti suunniteltu. 	<p>Vaihekaavan valmistelussa kiinnitetään huomiota laadukkaan kiviaineksen saannin turvaamiseen koko maakunnan alueella. Voimassa olevassa maakuntakaavassa on osoitettu Viinivaaran alueelle kaksi maa-ainestenottoaluetta.</p>

<p>Mielipide 9 Oulu, Oulunsalo 26.2.2016 29.2.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maakuntakaavaan tulee merkitä Kempelelahden ylitystie välille Oulunsalo Oritkari. Maakuntakaavaan tulee olla erilaiset tulevaisuuden kehitysmahdollisuudet huomioiva. 	<p>3. vaihemaakuntakaavan päivityksen lähtökohta on Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma, MALPE-sopimus ja Oulun kaupunkiseudun rakennemalli 2040. Laajempaa tarkasteluna on käynnissä Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkastrategia. Pohjois-Pohjanmaan liitto ei ole toimintasuunnitelmassa varautunut käynnistämään selvitystä yhteystarpeen tutkimiseksi.</p>
<p>Mielipide 10 Puskakorven Tuulivoima Oy 24.2.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pyydämme maakuntahallitusta lisäämään ja ottamaan huomioon LIITE 1 mukaisen Puskakorvenkallion tuulipuiston hankealueen maakuntakaavan kolmannen vaiheen tuulivoima-alueiden päivityksessä Pyhäjoen kunnan alueelle. • Puskakorvenkallion Tuulipuisto Oy:llä on maanvuokraussopimukset Pyhäjoen kunnassa noin 950 hehtaarille ns. Puskakorvenkallion alueella. Alue koostuu 43 kiinteistöstä ja 70 henkilön allekirjoittamasta maanvuokraussopimuksesta. Allekirjoitetut maanvuokraussopimukset antavat Puskakorven Tuulivoima Oy:lle oikeuden luvittaa ja rakentaa alueelle tuulipuiston. • Pyhäjoen kunnanvaltuusto on kokouksessaan 20.5.2015 ohjeistanut Pyhäjoen kunnanhallituksen hyväksymään Puskakorvenkallion Tuulivoima Oy:n kaavoitusaloitteen. • Puskakorvenkallion Tuulivoima Oy on tehnyt selvityksiä mm. linnusto- ja maastoselvityksiä Ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa (YVA) varten sekä kaavoituksen esisuunnittelua. Selvitystyö on tehty yhteistyössä Ramboll Oy:n kanssa. YVA:n ja kaavoituksen toteutusta jatketaan suunnitelman mukaisesti. • Tuulipuiston hankealueelle on alustavasti suunniteltu noin 15-23 tuulivoimalaa, riippuen YVA vaihtoehdosta. • Pyydämme myös ottamaan huomioon, että Puskakorven tuulipuistohankkeen ulkoinen sähköverkko on tarkoitus viedä ja liittää Fingrid Oyj:n Kalajoen Jylkän sähköasemalle. Puskakorven tuulipuistohankkeen ulkoinen sähköverkkon maakaapelointi liitettäisiin Karhunnevan kankaan-Toukkolankallion tuulipuistohankkeen (Pyhäjoki) kaavaluonnoksen EN-merkinnän alueella 110 kV ilmajohdotukseen, josta se lähtee Jylkän sähköasemalle. 	<p>Pohjois-Pohjanmaan liitto laatii vaihemaakuntakaavaa varten tuulivoimaselvityksen, jonka tulosten perusteella 1. vaihemaakuntakaavan tuulivoima-alueita koskevaa ratkaisua voidaan tarkistaa. Lausunnossa mainittu tuulivoima-alue on kooltaan seudullinen, joten se on perusteltua sisällyttää arviointiin. Ko. alueen arvioinnissa keskeinen huomioon otettava tekijä on sen toteuttamisen yhteisvaikutukset muiden lähialueelle toteutettujen ja suunniteltujen tuulivoima-alueiden kanssa.</p>
<p>Mielipide 11 Kitkan Viisaat ry 4.3.2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1) Kitkan Viisaat ry katsoo, etteivät Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavaaluonnosten esitetyt alueet Pohjois-Kuusamon matkailu- ja luontoalueiden rajauksista ole riittäviä. Katsomme, että matkailu- ja luontoalueeksi on merkittävä laajasti Kitkajärven ja koko suojellun Kitkan-Koutajoen vesistön valuma-alue, luonnonsuojelualueiden ympäristöt ja kansallispuistot ympäristöineen. Kritisoiimme sitä, että matkailulle, luonnolle ja luontaistaloudelle merkittäviä alueita on pienennetty ja vaadimme niiden laajentamista. Vaadimme, että kaikenlaisen kaivostoiminnan kieltoalue tulee olla koko Pohjois-Kuusamo: Alue Kitkan Lohiranta-Meskusvaara-Hänninen/rajavyöhyke alueen pohjoispuoli aina Posion ja Sallan raja saakka. 	<p>3. vaihemaakuntakaavan luonnosta ei ole vielä laadittu. Kuusamon matkailu- ja luontoalueita on osoitettu voimassa olevissa (v. 2005 ja 2015 vahvistetuissa) maakuntakaavoissa ja ehdotusvaiheessa olevassa 2. vaihemaakuntakaavassa.</p> <p>3. vaihemaakuntakaavassa käsitellään Kuusamon kaivos- ja mineraalipotentialialueita Kuusamon yleiskaavoituksen ja luonnonvarasuunnitelman selvitysten sekä GTK:n kanssa yhteistyössä laadittavan Portti-hankkeen pohjalta.</p>

- 2) Muistutamme, että uraania sisältäviä malmioita on Pohjois-Kuusamossa kauttaaltaan, myös edellä mainitun Kitkan-Koutajoen vesistön ympärillä. Vaadimme, että kaivostoiminnan, kairauksien ja kaikenlaisen louhinnan kieltoalue tulee olla koko tunnettu Kuusamon uraanivyöhyke sekä kaikki muutkin uraania sisältävät malmiot. Myös maa-ainesten otto, kallionmurskaus ja kairaukset pohjavesialueilta tulee olla kielletty.
- 3) Vaadimme, että koko Kitkan Koutajoen vesistön valuma-alue (Kitkajärvi, Kitkajoki, Kuusinki-Oulanka) tulee määritellä erityisen arvokkaaksi suojelluksi vesistöksi, jonka luonto-, maisema- ja puhtausarvoja ei tule millään tavalla heikentää. Kitkajärven tunturijärveä ja Riisitunturin kansallispuiston ja Kitkan vaarojen aluetta on esitty valtakunnallisesti merkittäviin maisemiin. Tämä tulee ottaa huomioon kaavoituksessa.
- 4) Vaadimme, että maakuntakaavoituksessa otetaan huomioon ja edistetään maakuntakaavoituksen keinoin sitä, että Riisitunturin kansallispuisto, ja Kitkajärven, (tunturijärven) vaaraympäristö: Noukavaara, Mourutunturi, Naatikka- ja Kouervaara, sekä koko Kitkan-Koutajoen vesistö siihen liittyvine kansallis- ja luonnonpuistoinen on esitetty UNESCO:n elävän kulttuurin ja luonnonperinnön maailmanperintöluetteloon. Aiheesta on aloitettu Ympäristöministeriön esiselvitys ja hanketta on tukenut myös Kuusamon kaupunki ja Luohen piiri yhteistyösopimuksessaan sekä Pohjois-Pohjanmaan maakuntaliiton hallitus.
- 5) Vaadimme lisäksi, ettei Kitkajärven kansallismaiseman ympäristöön minnekkään, erityisesti Noukavaaran ja Sukerijärven suojelualueiden sekä Riisitunturin kansallispuiston kansallismaisemien ympärille tule sallia kansallismaisema-arvoja rikkovia tuulivoimaloita.
- 6) Vaadimme, että maakuntakaavoissa tulee ottaa huomioon perinteisten kuusamolaisen metsäsaamelaisen poronhoidon laidunalueet ja alueen perinteiset kylämaisemat.
- 7) Vaadimme, että maakuntakaavoituksessa noudatetaan kaikkia velvoittavan Kuusamon ympäristöjulistuksen tahtoa: vaalitaan puhtaita kuusamolaisten vesistöjä ja elinympäristöjä sekä kansallis- ja kulttuurimaisemia.

3. vaihemaakuntakaavassa esitetään luonnonsuojelualueiden päivityksiä soidensuojelutyöryhmän esitysten perusteella.

Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, mm. Kitkan järvimaisemat, on esitetty 2. vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa, joka tulee nähtäville syksyllä 2016.

Riisitunturin kansallispuisto ja sen ympäristön maankäyttö Posion kunnan alueella on esitetty Lapin liiton laatimassa Itä-Lapin maakuntakaavassa.

Pohjois-Pohjanmaan liitto laatii vaihemaakuntakaavaa varten tuulivoimaselvityksen, jossa arvioidaan eri tuulivoima-alueiden ja tarvittaessa myös muiden hankkeiden yhteisvaikutuksia mm. maisemaan.

3. vaihemaakuntakaavassa käsitellään nykyisiä poronhoidon kannalta tärkeitä alueita. Alueen kulttuurihistoriaan liittyvää rakennettua ympäristöä ja kulttuurimaisemia on inventoitu ja esitetään 2. vaihemaakuntakaavassa.

Kansallismaisemalla tarkoitetaan ympäristöministeriön 1992 julkaisemassa epävirallisessa luettelossa olevia alueita. Kitkajärvi ei ole tässä valikoimassa, jossa Kuusamosta on Oulankajoen luonnon- ja kulttuurimaisemat.